

A NAGYHATALMAK ERŐFORRÁSAI

Az anyagnak és az abban rejlő erőnek korunk nagy tiszteletet ad. Sokkal nagyobb, mint az életben és szellemben rejlő erőnek. Szerencse, hogy így van, mert amazokról valamivel könnyebb számot adni.

Az államokat, azok súlyát, szerepét a nemzetközi életben mindinkább gazdasági súlyuk, teljesítőképességük szerint becsüljük meg, és amennyiben népi erejüket is számba vesszük, annak nem értékét, hanem tömegét vizsgáljuk. Nem mindig volt ez így! Régebbi korokban a népekről sokkal inkább feljegyezték azt, hogy harcban kiválóak vagy gyávák, kereskedelemben megbízhatóak vagy nem, politikában őszinték és becsületesek-e /ezt nem sokról jegyezték fel/ vagy agyafúrtak és alkoskodók. A háborúk gépesítése azonban az egyéni teljesítményt és a jellemerőt háttérbe szorította, legalábbis magában a harcban, amelyet néha egymást nem is látó ellenfelek vívnak olyan eszközökkel, amelyeknek kezelésében – mondjuk – a jó fejszámolás fontosabb, mint a bátorság vagy az eszméhez való hűség. A gazdasági életben egyfelől nemzetközileg ismert és egyöntetűen alkalmazott súlyok, mértékek terjedtek el, szabályozó biztosítékok s olyan hatalmas szervezetek, amelyeknek működését az alkalmazottak átlagteljesítménye dönti el és nem egyéni kiválóságuk, személyes tulajdonságaik. Végül az átlagos kultúránívó emelkedése, a technikai fejlődés, amely egy típusú ruházkodáshoz, eszközökhöz, ételrendhez, lakásviszonyokhoz, közlekedési eszközökhöz, könyvekhez és iskolákhoz szoktatott bennünket, oka ennek, hogy a politikai életben – nemzetköziben éppúgy, mint a belső politikában – nagy nivellálódás folyik, egyének és népek között a nagyon nagy műveltségbeli különbségek eltűnnek, s ezzel gazdasági és politikai jelentőségük is kiegyensúlyozódik. Ennek következménye az, hogy a tömegek igénye és magatartása az egyéni elgondolásokkal szemben tért nyer és hogy a tömegigény és magatartás uniformizálódik.

Ezért van ma becsülete a számoknak s főleg a nagy számoknak. Ezért ítélünk mennyiség, és nem minőség szerint. Az ókor Mezopotámiájában még úgy tudták, hogy száz kurd pásztor többet ér harcban, mint néhány ezer arab öntöző földműves. Ma az számít, hogy a kurdnak vagy arabnak hány golyószórója van, van-e harckocsija és mennyi, van-e a motorban benzin. Mert a golyószóró előtt kurd és arab egyformán elesik, és a géppisztoly egyformán elsülhető bátorságból vagy ijedtségből. Azért ma a hadi kapacitást az dönti el, hogy kinek van vasipara, kémiai ipara s azok táplálására szene, vasérce, egy csomó más féme, ásványa és anyaga; kinek mennyi olaja van; mekkora embertömegeket tud munkába vagy harcba állítani, élelmezni és ruházni. A békés gazdasági teljesítőképességet szintén az anyagok és természeti erők, valamint emberi erők mennyisége határozza meg.

Nem tisztán az anyag és nem csupán a tömeg a döntő ma sem, és nem is lesz úgy a jövőben sem sohasem, de kétségtelen, hogy jelentőségük nagyon megnőtt.

A közlekedés fejlődése folytán a világ eggyé lett, és a Föld minden népét érinti a többi népek fejlődése és sorsa. Különösen a nagy birodalmak erőforrásait és magatartását kíséri mindenki figyelemmel. A világ sorsát a „nagyok” intézik. E nagyhatalmak azonban nem mindig a területben legnagyobb vagy legnépesebb birodalmak. Hanem azok, ahol a nagy népesség tevékeny, a fejlődés lendületben van; energikus, dinamikus. Így például Kína csak a legutóbbi időben került a nagyhatalmak sorába, pedig területre is a negyedik a világgrangsorban, népességszámban pedig a brit birodalom után a második. India nem nagyhatalom, hanem napjainkig egy kis európai ország felügyelete alatt állott „császárság”, holott területben akkora, mint fél Európa, népessége pedig több mint kétszer nagyobb a Szovjetunióénál. A második világháború előtt Németország, Olaszország és Japán is nagyhatalmaknak számítottak, pedig területállományuk kicsiny volt.

Ma az Észak-amerikai Egyesült Államok, a Szovjetunió, a brit világbirodalom, a francia birodalom és Kína számítanak nagyhatalomnak. Területi és népi állományuk 1940 körül a következő:

Állam	Terület 1000 km ² -ben	Lakosság milliókban	Népsűrűség 1 km ² -re	Hány %-a a világ szárazföld területének	Hány %-a a Föld népességének
USA	9 700*	151*	15	7,3	6,9
Szovjetunió	21 200	170	8	16,0	7,7
brit birodalom	34 600	555	16	26,0	25,2
francia birodalom	12 400	112	9	9,3	5,1
Kína	11 100**	450	41	8,4	20,5
Együtt	89 000	1 438	16	67,0	65,4
A Föld egész államokba szervezett területre és népességre	132 700 ***	2 200	17	100,0	100,0

*/ A hozzá tartozó birtokokkal együtt az anyaállam területe 7 850 km², lakossága 1940-ben 131,7 millió fő.

**/ Külső-Mongóliával és Tibettel együtt, ezek nélkül a kínai birodalom szűkebb területe 8 755 000 km².

***/ Földünk szárazföldterületét összesen 140 millió km²-nek számítjuk, a nemzetközi statisztikák ebből csak 132,7 millióról számolnak be.

Az öt nagyhatalom együtt a Föld 2/3 részét bírja, és közel annyi része lakik a Föld népességének is területükön. A területből és népességből kb. egyforma részt ölel át az USA és a brit birodalom, míg a Szovjetunió és a francia birodalom nagy területet és aránylag kevés lakost, Kína aránylag kis területet és sok lakost fog egybe. A területi és népi állomány összehasonlításánál tudni kell, hogy a Szovjetunió, az USA és Kína összefüggő területű birodalmak, és népességük – bár Kína kivételével sokféle nemzetiségből és fajból tevődik össze – nem széttartó irányzatú, a brit és francia birodalmak viszont széttagolt területrészekből állnak és népeik körében erős függetlenségi mozgalmak figyelhetők meg.

Mezőgazdasági téren a Szovjetunió rendelkezik a legnagyobb lehetőségekkel. Óriási területei fekszenek a gabonatermelésre és egyéb növények termelésére alkalmas mérsékelt égövekben, hatalmas síkságokon és táblás vidékeken, ahol a föld megművelése elé a domborzat akadályt nem állít. Talajai nagyrészt termékenyek, és az eddig elért termelési nívót valószínűleg többszörösére lehet még emelni. Még nagyobb fölényben van a Szovjetunió a többi nagyhatalommal szemben az erdőállomány tekintetében. Az erdők fája pedig egyike a legfontosabb anyagoknak, mert alig van anyag, amelyik ilyen sokoldalú felhasználásra kerülne. Néhányat említünk csak: tűzifa, épületfa, bútortfa, bányafa, szerszámfa, közlekedési eszközök /hajók, szekerek, egyéb járművek karosszériájának fája/, facellulóz: mint a papír- és kémiai ipar egyik fontos nyersanyaga, s ha kell, cukorgyártásra alkalmas, vagy akár textilnyersanyagot adó anyag.

	Szántóterület	Erdőterület	Szántó	Erdő
	millió hektár		a világállomány %-a	
USA	138,4	200,7	13,8	6,9
Szovjetunió	223,9	949,8	22,4	32,3
brit birodalom	207,3	411,5	20,8	14,0
francia birodalom	31,3	14,9	3,1	0,5
Kína				
Világ	1 000,0	2 940,0	100,0	100,0

Táplálkozás szempontjából legfontosabbak a kenyérmagul használt növények. Az emberi energia fenntartására ezek szolgálnak leginkább. A különböző birodalmokban más-más kenyérmagvakat, illetve azoknak más csoportjait használják, mégis legnagyobb mennyiségben búzát és rizst. Kenyérpótló gabonák, amelyeket egyes helyeken kizárólagosan fogyasztanak: kukorica, árpa, rozs és a nem gabonaneműek közül a burgonya. Jó néhány kerül kenyérként vagy kenyérpótlóként fogyasztásra a különböző tájakon, de globálisan nem nagy a jelentőségük, és termelésükről nincsenek is olyan megbízható statisztikák, mint a fent felsoroltakról.

Kenyérnövény	Világtermelés	USA	brit bir.	Szovjetu.	francia bir.	Kína
Millió métermázsában 1935-37. évi átlag						
Búza	1 500	190	220	350	82	216
Rosz	460	11	1	220	7	
Árpa	420	5	50	94	18	75
Kukorica	1 100	550	44	36	11	65
Rizs	1 500	10	520	4	75	500
Együtt	4 900	756	855	804	193	855
Burgonya	2 300	300	73	620	152	22
Összesen gabona-termékben*	5 540	841	853	959	231	860

*A burgonyát ¼ értékben gabonára átszámítva.